

GYS

ADALET BAKANLIĞI

GÖREVDE YÜKSELME

SINAVLARINA HAZIRLIK

KONU ANLATIMLI - SORU BANKASI

ORTAK KONULAR

Soruların çözümlerine, kitabın baskı tarihinden sonraki güncellemelere ve konulardaki ek formlara erişebilmek için QR kodu okutunuz.

Komisyon

**ADALET BAKANLIĞI GÖREVDE YÜKSELME SINAVLARINA HAZIRLIK
ORTAK KONULAR - KONU ANLATIMLI SORU BANKASI**

ISBN 978-625-6890-28-2

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

2. Baskı: 2026, Ankara

Yayın-Proje Yönetmeni: Pegem Akademi

Dizgi-Grafik Tasarım: Gülnur Öcalan

Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

İletişim

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.

No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: yayinevi@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.

İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler - Ankara

(0312 341 36 67)

Yayıncı Sertifika No: 51818

Matbaa Sertifika No: 47865

ÖN SÖZ

Değerli Okuyucularımız;

Adalet Bakanlığı Personeli için Görevde Yükselme ve Ünvan Değişikliği Sınavlarına Hazırlık Konu Anlatımlı Soru Bankası kitabımız, en son yayınlanan sınav konularına uygun konular kapsamında, alanında uzman yazar komisyonumuz tarafından hazırlanmıştır. Sınava girecek olan adaylarımızın, yayınıımızda bulunan mevzuat konularında yer alan ilgili Kanun, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Kanun Hükmünde Kararname, Yönetmelik, Tebliğ vb. içeriklerine (<http://www.mevzuat.gov.tr/>) internet adresinden erişebileceğinizi belirtiriz. Yayınıımızdaki konularda teorik çerçeve net bir şekilde çizilmiş, çözümlü ve cevaplı testler ile pratiğe ilişkin çok sayıda örneğe yer verilmiştir. Anlatılan konuların zihinde somutlaşması için konuların arasına, şemalar ve tablolar da eklenmiştir. Bazı bölümlerde, daha önceki sınavlarda sorulmuş olan soru ve çözümler ilgili konuların arasına yerleştirilmiştir. Okuyucuların toplam iş yükü gözetilerek, öz ve net bilgilerden uzaklaşmadan, güncel ve çalışmalarını pekiştirecek yöntemleri sunmak amacıyla özenle hazırlanan bu yayınıımızın sınava hazırlanan siz değerli okuyucularımıza katkı sağlamasını diliyoruz. Kitaba ilişkin sorularınızı **yayinevi@pegem.net** adresine e-posta yoluyla ya da **0538-5949240** numaralı telefona WhatsApp üzerinden iletmeniz yeterli olacaktır.

PEGEM Akademi

No.	Görevde Yükselme Sınavında Tüm Gruplara Ortak Sorulacak %40'lık Bölümde Yer Alan Konular	Soru Sayısı
1	T.C Anayasası (Genel Esaslar, Temel Hak ve Ödevler, Devletin Temel Organları) a) Genel Esaslar b) Temel Hak ve Ödevler c) Devletin Temel Organları	10
2	Atatürk ilkeleri ve İnkılap Tarihi, Ulusal Güvenlik	4
3	Devlet Teşkilatı ve İlgili Mevzuat	4
4	657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu ve İlgili Mevzuat	5
5	Türkçe Dil Bilgisi ve Yazışma ile ilgili Kurallar	5
6	Halkla İlişkiler	4
7	Etik Davranış İlkeleri	4
8	Bakanlık Merkez Teşkilatı	1
9	Adli ve İdari Yargı Adalet Komisyonlarının Yapısı ve Görevleri İle Yargı Örgütü	1
10	Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi	1
11	5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu	1
TOPLAM		40

İÇİNDEKİLER

1. Bölüm: T.C. Anayasası.....	1
2. Bölüm: Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi.....	49
3. Bölüm: Ulusal Güvenlik.....	147
4. Bölüm: Türk İdari Teşkilatı	164
5. Bölüm: 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu.....	189
6. Bölüm: Türkçe Dil Bilgisi	235
7. Bölüm: Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	311
8. Bölüm: Halkla İlişkiler	325
9. Bölüm: Etik Davranış İlkeleri	356
10. Bölüm: Bakanlık Merkez Teşkilatı.....	365
1 sayılı CB Teşkilatı Hakkında CB Kararnamesi (Adalet Bakanlığı 6 ncı kısım 1. Bölüm).....	365
11. Bölüm: Adalet Komisyonlarının Yapı ve Görevleri ile Yargı Örgütü	374
5235 Sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun.....	374
2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun.....	385
2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun Onuncu Kısım.....	394
Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik	396
12. Bölüm: Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi.....	449
5070 Sayılı Elektronik İmza Kanunu	449
6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunun 445. Maddesi.....	456
5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 38/A Maddesi	458
Bölge Adliye Ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmeliğin 5. Maddesi	460
Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin İdari İşler ile Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesi Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin 5. Maddesi	461
Ceza Muhakemesinde Ses ve Görüntü Bilişim Sisteminin Kullanılması Hakkında Yönetmelik	
13. Bölüm: 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu	
14. Bölüm: Tebligat Hukuku	
7201 Sayılı Tebligat Kanunu.....	
Tebligat Kanunu'nun Uygulanmasına Dair Yönetmelik.....	
Elektronik Tebligat Yönetmeliği	

I. 1982 ANAYASASI'NIN GENEL ÖZELLİKLERİ

1982 Anayasası, 1961 Anayasası gibi başlangıç metni ile başlar. 177 madde, 21 geçici madde ve 7 kısımdan oluşur.

- ✓ Genel esaslar, temel hak ve hürriyetler, Cumhuriyetin temel organları, mali ve ekonomik hükümler, çeşitli hükümler, geçici hükümler ve son hükümlerden oluşur.
- ✓ Başlangıç metni ve hükümler anayasa dahilidir; ancak **madde kenar başlıkları** anayasa metnine dahil değildir.
- ✓ Anayasanın 4. maddesine göre, ilk üç madde değiştirilemez ve değiştirilmesi dahi teklif edilemez.

1982 Anayasası Başlangıç İlkeleri

- ▶ Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılık
- ▶ Atatürk milliyetçiliği
- ▶ Atatürk medeniyetçiliği
- ▶ Çağdaş medeniyetlere ulaşma azmi
- ▶ Millî egemenlik
- ▶ Millî menfaatlerin üstünlüğü
- ▶ Anayasanın ve hukukun üstünlüğü
- ▶ Hürriyetçi demokrasi
- ▶ Kuvvetler ayrılığı
- ▶ Yurtta sulh, cihanda sulh ilkesi
- ▶ Türk varlığının devleti ve ülkesiyle bölünmezliği
- ▶ Laiklik ilkesi ve kutsal din duygularının devlet işlerine ve politikaya kesinlikle karıştırılmayacağı
- ▶ Her Türk vatandaşının temel hak ve hürriyetlerden yararlanacağı

II. 1982 Anayasası'nın Genel Esasları

Madde 1. Devletin şekli: "Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir."

- ✓ Devletin yönetim şeklini ifade eder.
- ✓ Egemenliğin bir kişiye veya zümreye değil, toplumun tümüne ait olduğu bir devleti ifade eder.

Madde 2. Cumhuriyetin temel nitelikleri sayılmıştır: "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde *insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir.*"

a. İnsan Haklarına Saygılı Devlet

- ✓ 1961 Anayasası'nda **insan haklarına dayanan devlet ibaresi** kullanılırken, 1982 Anayasası'nda **insan haklarına saygılı devlet** ifadesi kullanılmıştır.

b. Atatürk Milliyetçiliğine Bağlı Devlet

- ✓ Milliyetçilik ilkesi 1924 Anayasası'nda 1937 yılında yapılan değişiklikle **ilk kez** yer almıştır.

- ✓ **1961 Anayasası** milliyetçilik yerine millî devlet ifadesini kullanmıştır. 1982 Anayasası'nda da Türk devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkesin Türk olduğu belirtilerek **subjektif millet** anlayışı benimsenmiştir.
- ✓ Atatürk milliyetçiliği, "İrk, din, dil ayrımı yapılmaksızın, Türk vatan ve milletinin bölünmez bir bütün olduğu, Türk devletine vatandaşlık bağıyla bağlı olan herkesin Türk sayılması gerektiği temel fikrine dayanır.

c. Laik Devlet

- ✓ Laiklik kavramı **din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasının yanında din hürriyetini de kapsamaktadır.**

Din ve devlet işlerinin bir ülkede ayrı sayılablmesinin şartları şunlardır:

- ✓ Resmî bir devlet dininin bulunmaması
- ✓ Devletin, bütün dinlerin mensuplarına eşit davranması,
- ✓ Din hizmetlerinin bir kamu hizmeti olarak görülmesi,
- ✓ Din kurumları ile devlet kurumlarının ayrılmış olması,
- ✓ Devlet yönetiminin din kurallarından etkilenmemesi.

P
E
G
E
M
A
K
A
D
E
M
İ

İnanç ve vicdan hürriyeti: Herkesin dilediği inanç ve kanaate sahip olmasıdır. Mutlak, sınırsız bir hürriyettir.

İbadet hürriyeti: Kişilerin inandıkları dinin ibadet, ayin ve törenlerini serbestçe yerine getirebilmesidir. İbadet hürriyetinin kötüye kullanılması yasaktır. Mutlak değil nispidir.

- ✓ Laiklik ilkesi 1924 Anayasası'nda 1937 değişikliği ile ilk kez Anayasada yer almıştır.

1924 Anayasası'nda **1928'de yapılan değişiklikler şöyledir:**

- ✓ Devletin dininin **İslam olduğu ifadesi anayasadan** çıkarılmıştır (Laikliğin ilk adımıdır).
- ✓ And metninde yer alan **vallahi kelimesi çıkarılmıştır.**
- ✓ Meclisin yetkileri arasında sayılan şeri hükümleri uygulama kuralı kaldırılmıştır.
- ✓ Ayrıca 1937 yılında yapılan değişiklikle de laiklik ilkesi anayasada yer almıştır.

d. Demokratik Devlet

Demokratik bir rejimin unsurları şunlardır:

- ✓ Siyasal makamların serbest seçimlerle belirlenmesi
- ✓ Seçimlere birden fazla siyasal partinin katılabilmesi
- ✓ Temel hak ve hürriyetlerin tanınmış olması

Serbest seçimler

- ✓ Seçmenlerin hiçbir baskı ve zorlamaya maruz kalmaksızın seçimlere katılabilmeleridir.
- ✓ 1982 Anayasası'nın 1987 değişikliği ile serbest oya bizzat anayasa ile sınırlama getirilmiş ve oy kullanmak yükümlülük hâlini almıştır.

Genel oy

- ✓ Vatandaşların ırk, cinsiyet, servet, eğitim durumu, vergi ödeme gibi sınırlamalara tabi olmaksızın oy kullanma hakkına sahip olmasıdır. 1876 Kanunuesasi döneminde servet sahibi olmak, 1908 II. Meşrutiyet Dönemi'nde vergi ödemek oy kullanma hakkına sahip olmak için şart koşulmuştur. 1923 yılında yapılan değişiklikle bu şartlar kaldırılarak erkekler için genel oy prensibi benimsenmiştir; ancak tam anlamıyla genel oy ilkesinin benimsenmesi **1934'te yapılan** değişiklikle kadınlara oy hakkı tanınması sonucu tamamlanmıştır.

Eşit oy

- ✓ Her seçmenin yalnızca bir oy kullanma hakkına sahip olmasıdır.

Gizli oy - açık sayım ve döküm

- ✓ Gizli oy prensibi ilk kez **1876 Kanunuesasi'de benimsenmiştir**. 1921 ve 1924 anayasaları gizli oy açık sayım ve döküm ilkelerine yer vermemiştir. Bu ilkeler ilk kez 1961 Anayasası ile anayasal bir kural hâlini almıştır.
- ✓ Gizli oy ve açık sayım ilkesinin hukukumuza girmesi ise ilk kez 1950 yılında milletvekili seçim kanununda yapılan değişiklikle olmuştur.
- ✓ Cumhuriyet döneminde gizli oy ve açık sayım döküm esası 1950 yılında yapılan seçimlerde ilk kez uygulanmıştır.

Tek dereceli seçim

- ✓ Tek dereceli seçim, seçmenlerin temsilcilerini doğrudan doğruya belirlemesine olanak sağlayan bir seçim sistemidir. İki dereceli seçimde ise seçmenler önce ikinci seçmen adı verilen bir grup seçmeni seçerler. Temsilciler daha sonra bu ikinci seçmenler tarafından seçilir. Türkiye'de tek dereceli seçim ilk kez 1946'da yapılmıştır. 1946'dan önce iki dereceli bir seçim sistemi uygulanıyordu. Tek dereceli seçim ilkesi ilk kez 1961 Anayasası ile anayasal bir kural hâlini almıştır.

Seçimlerin yargısal denetimi

1982 Anayasası'nda seçimlerin yargı organlarının denetiminde yapılacağı da düzenlenmiştir. Seçimlerin başlangıcından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma, seçim süresince ve seçimden sonra seçimle ilgili bütün yolsuzlukları, şikâyet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve **TBMM üyelerinin seçim tutanaklarını kabul etme görevi** Yüksek Seçim Kurulundur. Seçim işleri, seçim kurullarınca yürütülür. Seçimden önce ancak adayın tutanağı kesinleştikten sonra seçilmeye engel durum ortaya çıkarsa tutanak Yüksek Seçim Kurulunca iptal edilir.

Yüksek Seçim Kurulu ilk kez 1950'de kurulmuştur. Bu nedenle yargı yönetim ve denetiminde yapılan ilk seçimler 1950 seçimleridir. Yüksek Seçim Kurulu ilk kez 1961 Anayasası ile anayasal bir organ hâlini almıştır.

Not

e. Sosyal Devlet

- ✓ Sosyal devlet ilkesine **ilk kez 1961 Anayasası'nda** yer verilmiştir. Bu ilke 1982 Anayasası'nda da yer almıştır. Sosyal devlet "sosyal adalet ve sosyal güvenliği sağlamak ve herkes için insan haysiyetine yaraşır asgari bir hayat düzeyini gerçekleştirmekle yükümlü olan, bu amaçla da gerekli mali ve ekonomik tedbirleri alan devlettir".

1982 Anayasası'na göre sosyal devletin amaçları şunlardır:

- Sosyal güvenlik, sağlıklı bir çevre ve konutu sağlamak
- Asgari bir yaşam düzeyi sağlayacak ücret tarifeleri belirlemek
- Ekonomik büyüme ve kalkınmayı sağlamak
- Millî geliri adaletli dağıtmak ve yoksullukla mücadele etmek
- Eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak
- Sosyal denge ve sosyal barışı sağlamak
- İstihdam olanaklarını artırarak işsizliği önlemek

Sosyal devletin hukuki araçları**1. Vergi Adaleti**

- ✓ Vergi Adaleti, vergi oranlarının çalışanların mali güçlerinin dikkate alınarak belirlenmesini ifade eder. Yüksek gelir tabakasındakilerden yüksek oranda, düşük gelir tabakasındakilerden düşük oranda vergi alınarak gelir eşitsizliğini giderilmesi, sosyal devlet ilkesinin bir gereğidir.

2. Kamulaştırma ve Devletleştirme

- ✓ Kamu yararının gerektirdiği durumlarda, özel mülkiyette bulunan taşınmazların bir kısmı veya tamamı kanunda gösterilen esas ve usullere göre devlet veya kamu tüzel kişileri tarafından kamulaştırılabilir. Sosyal amaçla gerçekleştirilen kamulaştırma ve devletleştirme, sosyal devletin bir yöntemi olarak kabul edilir.

3. Planlama

- ✓ Devletin sosyal ve ekonomik hayata müdahale etmesini öngören sosyal devlet anlayışına göre bu müdahalenin sistemli, tutarlı ve bilimsel bir biçimde gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla "planlama" yapılmalıdır.

4. Sosyal haklar

- ✓ Sosyal adaleti sağlamaya, sosyal eşitsizliği azaltmaya, toplum içinde ekonomik bakımdan zayıf olanları korumaya yönelik haklara "sosyal haklar" denir.

f. Hukuk Devleti

Hukuk devleti **ilk kez 1961 Anayasası'nda** yer almış, 1982 Anayasası'nda da düzenlenmiştir.

OSMANLI DEVLETİ DAĞILMA DÖNEMİ

OSMANLI DEVLETİ XIX. YÜZYIL
SİYASİ OLAYLARI

1792 YAŞ ANTLAŞMASI (Osmanlı - Rusya)

- Kırım'ın bir Rus toprağı olduğunun kabul edildiğı bu antlaşma ile Gerileme Dönemi bitmiş, Dağılma Dönemi başlamıştır.

1798 FRANSA'NIN MISIR'I İŞGALİ

- Fransa Kralı Napolyon Bonaparte, İngiltere'nin sömürgeleri ile bağlantısını kesmek amacıyla Osmanlı dostluğunu hiçe sayarak 1798'de Mısır'ı işgal etmiştir.
- Bu olay Osmanlı'da şok etkisi yaratmış, Napolyon daha sonra Suriye'ye doğru ilerlemiş ve "Akka Kalesi"ni kuşatmıştır. Buradaki Cezzar Ahmet Paşa ve az sayıda bulunan Nizam-ı Cedid birliğı Napolyon'a karşı başarılı olmuşlardır.
- Rusya ve İngiltere Osmanlı'yı destekleyince Fransa, Mısır'ı "1801 El-Ariş Sözleşmesi" gereğince boşaltmıştır.

NOT

Osmanlı Devleti ilk kez bu savaşta **Denge Politikası** izlemiştir.

1808 SENED-İ İTTİFAK

- 1808 yılında IV. Mustafa'yı tahttan indiren Rusçuk ayanı Alemdar Mustafa Paşa II. Mahmut'u tahta geçirmiştir. O da Alemdar Paşa'yı kendisine sadrazam yapmıştır.
- Sadrizam, ayanlar ile padişahın **Sened-i İttifak** denilen sözleşme imzalamasını sağlamıştır.
- Bu belge devletin ayanlara söz geçiremeyecek kadar güçsüz olduğunu kabul etmesi demektir.
- Avrupa tarihinde İngiltere'de kral ile derebeyler arasında yapılan 1215 **Magna Carta'ya (Büyük Şart)** benzemektedir.
- Bu belge ile ayanların varlığı resmen tanınmıştır.

1806-1812 OSMANLI - RUS SAVAŞLARI VE
1812 BÜKREŞ ANTLAŞMASI

- Napolyon'un Mısır'dan çıkarılması esnasında Dalmaçya kıyılarında Rusya'nın garantörlüğünde kurulan Osmanlı'ya bağlı **Yediada Cumhuriyeti**nden Rusya'nın çekilmemesi, İngiltere ve Rusya'nın Osmanlı'dan boğazları Rusya'ya açması ve Eflak - Boğdan beylerinin görevlerine iade edilmesi isteğinde bulunması. Bu isteklerin kabul edilmesine rağmen daha büyük emelleri olan Rusya Osmanlı'ya saldırmıştır.
- Bu arada İngiltere de İstanbul'a saldırmış, ancak başarısız olmuştur.

NOT

1396 *Niğbolu Savaşı*'ndan sonra İngiltere ile yapılan ikinci savaştır.

A
P
E
G
E
M
A
K
A
D
E
M
İ

- 1807 yılında Fransa Kralı Napolyon ile Rusya Tilsit'te Osmanlı topraklarının paylaşımı konusunda anlaşınca Osmanlı Devleti de İngiltere'ye yanaşmıştır.

NOT

Osmanlı Devleti, İngiltere ile 1809 *Çanakkale (Kale-i Sultaniye)* Antlaşması'nı yapmıştır.

- Osmanlı - Rus Savaşı 1812 Bükreş Antlaşması ile sona erdi. Antlaşmaya göre;
- 1. Osmanlı Devleti'nde yaşayan Sırlara ayrıcalık tanınmıştır.
- 2. Osmanlı Devleti Eflak-Boğdan beylerini görevlerine iade etmeyi ve Tuna Nehri'nde Rus ticaret gemilerinin faaliyette bulunmasını kabul etmiştir.

NOT

Osmanlı Devleti'nde milliyetçilik akımı sonrası ilk isyan eden ve ilk ayrıcalık kazanan azınlık Sırlar'dır. (1804)

NOT

Sırlar;

1812 Bükreş Antlaşması ile ayrıcalık

1829 Edirne Antlaşması ile özerklik

1878 Berlin Antlaşması ile bağımsızlık elde etmişlerdir.

İDARE HUKUKU

- * İdare hukukunun konusu kamu idareleridir. Kamu idaresinin yerine genellikle İDARE kavramı kullanılır. İdare kavramı içinde bakanlıkların yürütmüş olduğu hizmetleri, kamu kurum ve kuruluşların faaliyetlerini, belediyelerin sunmuş olduğu hizmetleri ve bunların eylem ve işlemlerini örnek gösterebiliriz.

A. İdare Hukukunun Özellikleri

- ▼ Genç bir hukuk dalıdır. Kamu hukuku içinde yer alır.
- ▼ Tek taraflıdır ve kamu yararı düşüncesi egemendir.
- ▼ İdare hukukundan doğan uyuşmazlıklar idari yargıda (idare, vergi mahkemeleri, bölge idare mahkemesi ve Danıştay) çözüme bağlanır.
- ▼ Tedvin edilememiş, kanunlaştırılmamış (belli bir metni, mevzuatı yok) bir hukuk dalıdır.
- ▼ İçtihatlara dayanan bir hukuk dalıdır. (Kanunlaştırılmaması nedeniyle ortaya çıkan boşluklar, mahkeme içtihatları tarafından doldurulmaktadır.)
- ▼ İdare hukuku bir statü hukukudur. İdare hukukunda tarafların serbest iradeleriyle kararlaştırılan durumlar yoktur. İdare hukukunda kanunlarca önceden belirlenmiş genel hukuki durumlar vardır (Vatandaşlık, öğrencilik, emeklilik, memurluk statüsü gibi kişiye göre değişmeyen kuralları vardır).

B. İdari Fonksiyonun Amacı Ve Özellikleri

- ▼ İdari fonksiyonun konusu yasama, yargı ve yürütmenin salt siyasal nitelikli faaliyetleri dışında kalan ve insanların gündelik ihtiyaçlarını karşılamak için yürütülen faaliyetlerdir. İdare hukukunun inceleme alanını oluşturan idari fonksiyonun temel amacı "kamu yararının sağlanmasıdır." İdare, kamu yararı dışında hiçbir işlem veya eylemde bulunamaz.

İdari Fonksiyonun Özellikleri Şunlardır;

- Temel amacı kamu yararını sağlamaktır.
- Konusu kamu hizmetleridir.
- Kamu gücü kullanılarak yerine getirilir.
- Sürekli bir devlet fonksiyonudur.
- Bireylerle doğrudan ilişki kurar.
- Kendiliğinden harekete geçer.
- İdari işlemler (bireysel veya düzenleyici) ve eylemlerle yerine getirilir.

C. İdare Hukukunun Kaynakları

- ▼ İdare hukukunun kaynakları asıl ve yardımcı kaynaklar olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Asıl kaynaklar yazılı, yardımcı kaynaklar ise içtihat ve doktrin olmak üzere kendi içerisinde iki kısma ayrılmaktadır.

Asli Kaynaklar (Mevzuat)	Yardımcı Kaynaklar
* Anayasa	* İçtihatlar/yargı kararları
* Kanun	* Doktrin/bilimsel görüşler
* Milletlerarası antlaşmalar	
* Cumhurbaşkanlığı kararnamesi	
* İçtihadı birleştirme kararları	
* Yönetmelik	
* Genelge, tamim, sirküler, tebliğ vb.	

D. İdarenin Görev Ve Yetkileri

- ▼ Millî güvenliğin sağlanmasından sorumludur. Millî güvenliğin sağlanmasından TBMM'ye karşı Cumhurbaşkanı sorumludur.
- ▼ Kolluk faaliyetlerinin yapılmasından sorumludur.
- ▼ Kamu hizmetlerinin yürütülmesini sağlar. (kamu yararı amacıyla)
- ▼ Özendirme - destekleme - teşvik faaliyetleri yapar.
- ▼ Planlama faaliyetleri yapar.
- ▼ İç düzen (öz yönetim) faaliyetleri yapar. (Kamuya yönelik olmayan tek faaliyettir.)

TÜRKİYE'NİN İDARİ YAPISI

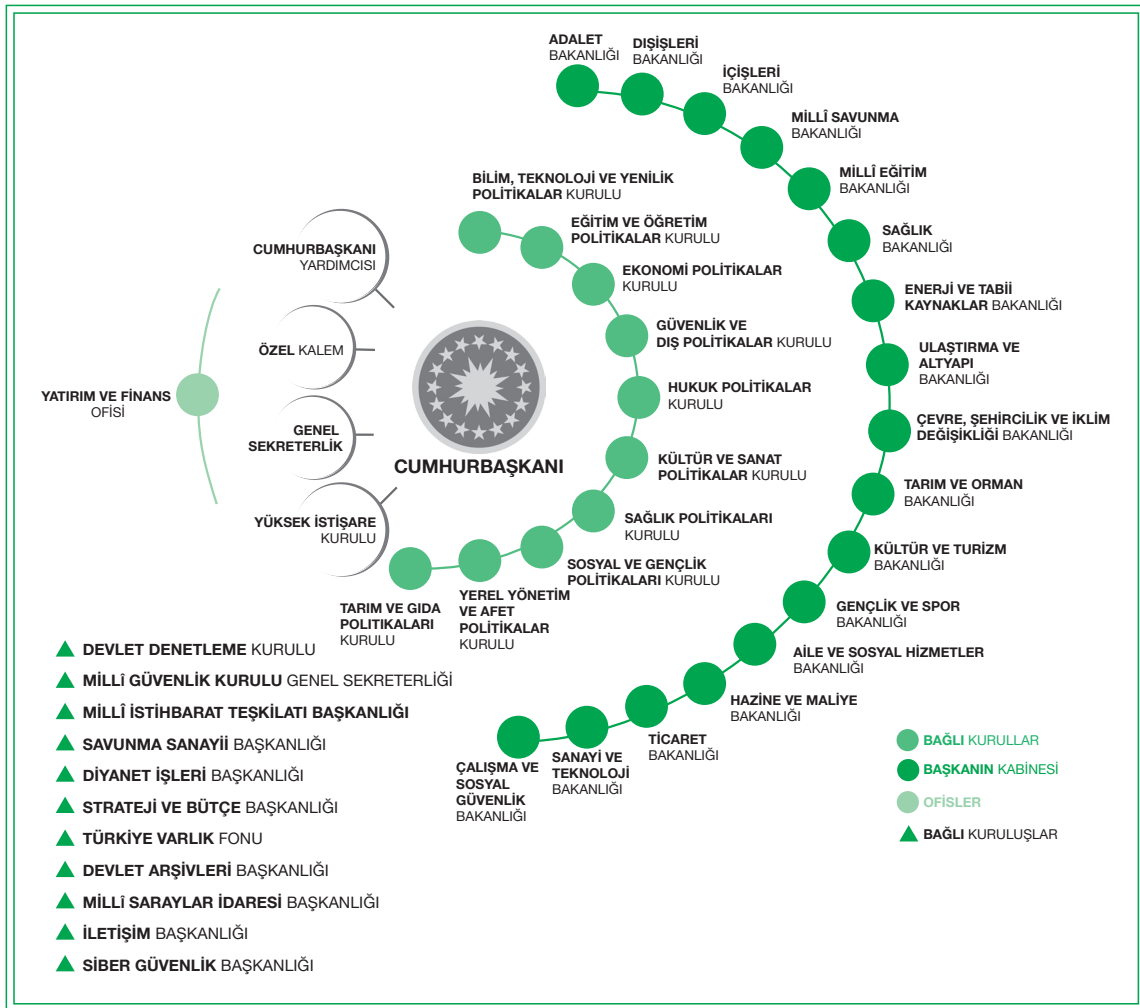
A. Merkezi İdare (Devlet)

- * Merkezi idare ülke düzeyinde yürütülen millî kamu hizmetlerini üstlenen idari birimdir. Merkezî idarede tek bir tüzel kişilik vardır o da devlet tüzel kişiliğidir. Merkezî idare de başkent teşkilatı ile başkent teşkilatına bağlı taşra teşkilatından oluşmaktadır.

1. Merkezî İdarenin Başkent Teşkilatı

- Merkezî idarenin başkent teşkilatını, Cumhurbaşkanı teşkilatı oluşturmaktadır.
- Cumhurbaşkanı Devletin başıdır. Yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir. Cumhurbaşkanı, Devlet başkanı sıfatıyla Türkiye Cumhuriyetini ve Türk Milletinin birliğini temsil eder; Anayasanın uygulanmasını, Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder.
- Cumhurbaşkanı 5 yıllığına halk tarafından seçilir.
- Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar milletvekili seçilme yeterliliğine sahip kişiler arasından Cumhurbaşkanınca atanır ve görevlerine son verilir. Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar Cumhurbaşkanıya karşı sorumludur.

CUMHURBAŞKANLIĞI TEŞKİLATI

KAPSAM**Madde 1 -** Bu Kanun,

- Genel ve Katma Bütçeli Kurumlar,
- İl Özel İdareleri, Belediyeler,
- İl Özel İdareleri ve Belediyelerin kurdukları Birlikler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda,
- Kanunlarla kurulan fonlarda,
- Kefalet sandıklarında,
- Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüklerinde Çalışan memurlar hakkında uygulanır.

Sözleşmeli ve geçici personel hakkında bu kanunda belirtilen özel hükümler uygulanır.

Bugüne kadar çeşitli değişikliklere uğrayan "657 sayılı Devlet Memurları Kanunu" 14.7.1965 tarihinde kabul edilmiştir.

- Anayasa Mahkemesi üyeleri ile raportörleri; hâkimlik ve savcılık mesleklerinde veya bu mesleklerden sayılan görevlerde bulunanlar, Danıştay ve Sayıştay meslek mensupları ve Sayıştay savcı ve yardımcıları,
- Üniversitelerin, İktisadi ve Ticari İlimler Akademilerinin, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinin, Devlet Güzel Sanatlar Akademilerinin, Türkiye ve Orta - Doğu Amme İdaresi Enstitüsünün öğretim üye ve yardımcıları,
- Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası üyeleri, Genelkurmay Mehtaran Bölüğü Sanatkarları, Devlet Tiyatrosu ile Devlet Opera ve Balesi ve Belediye Opera ve tiyatroları ile şehir ve belediye konservatuvar ve orkestralarının sanatkar memurları, uzman memurları, uygulatıcı uzman memurları ve stajyerleri;
- Spor-Toto Teşkilatında çalışan personel; subay, ast-subay, uzman jandarma, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erler ile Emniyet Teşkilatı mensupları özel kanunları hükümlerine tabidir.

AMAÇ:**Madde 2 -** Bu kanun;

- Devlet memurlarının hizmet şartlarını,
- Niteliklerini,
- Atanma ve yetiştirilmelerini,
- İlerleme ve yükselmelerini,
- Ödev, hak, yükümlülük ve sorumluluklarını,
- Aylıklarını ve ödeneklerini ve diğer özlük işlerini düzenler.

Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler **Cumhurbaşkanınca** yürürlüğe konulur.

TEMEL İLKELER:**Madde 3 -****Sınıflandırma**

1. Genel İdare Hizmetleri Sınıfı
2. Teknik Hizmetler Sınıfı
3. Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı
4. Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı
5. Avukatlık Hizmetleri Sınıfı
6. Din Hizmetleri Sınıfı
7. Emniyet Hizmetleri Sınıfı
8. Jandarma Hizmetleri Sınıfı
9. Sahil Güvenlik Hizmetleri Sınıfı
10. Yardımcı Hizmetler Sınıfı
11. Mülki İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı
12. Millî İstihbarat hizmetleri sınıfı

Kariyer

Memurlara sınıfları içinde yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetiştirme şartlarına göre en yüksek derecelere kadar ilerleme imkânı sağlanır.

Liyakat

Devlet, kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkânlarla uygulanmasında devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmaktır.

NOKTALAMA İŞARETLERİ

NOKTA (.)

- Yargısı tamamlanmış (yüklemi olan) cümlelerin sonuna konur:

Örnek

Türk Dil Kurumu, 1932'de kurulmuştur.
Yüklem
Saatler geçtikçe çöküyordu yollara daha
Yüklem
mahzun bir ıssızlık.
Cide-Doğanyurt arası; yolun en zorlu, en
güzel bölümlerinden biri.
Yüklem

- Bazı kısaltmaların sonuna konur:

Örnek

Alb. (albay), Dr. (doktor), Yrd. Doç. (yardımcı doçent)
Cad. (cadde), Sok. (sokak), vb. (ve benzeri), İng. (İngilizce)

- Sayılarından sonra sıra bildirmek için konur:

Örnek

3. (üçüncü), 15. (on beşinci); II. Mehmet, XV. yüzyıl, 2. Cadde

- Bir yazının maddelerini gösteren rakam veya harflerden sonra konur:

Örnek

I. 1. A. a.
II. 2. B. b.

- Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur:

Örnek

29.5.1453 16.10.1980 21.04.1986

Pür Dikkat

Tarihlerde ay adları yazıyla da yazılabilir. Bu durumda ay adlarından önce ve sonra nokta kullanılmaz:

Örnek

29 Mayıs 1453 29 Ekim 1923

- Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur:

Örnek

Toplantı 13.00'te başladı.
Tören 17.30'da, hükûmet daireleri kapandıktan yarım saat sonra başlayacaktır.

- Dört ve dörtten çok rakamlı sayılar sondan sayılmak üzere üçlü gruplara ayrılarak yazılır ve araya nokta konur:

Örnek

1.000 6,600 326.197 49.750.812
28.434.250.310.500

- Matematikte çarpma işareti yerine kullanılır:

Örnek

4 . 5 = 20 3 . 6 = 18

VİRGÜL (,)

- Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur:

Örnek

- Fırtınadan, soğuktan, karanlıktan ve biraz da korkudan sonra bu sıcak, aydınlık ve sevimli odanın havasında erir gibi oldum.
- Sessiz dereler, solgun ağaçlar, sarı güller

- Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur:

Örnek

- Bir varmış, bir yokmuş.
- Umduk, bekledik, düşündük.
- Fakat yol otomobillere yasak olduğundan o da herkes gibi tramvaya biner, kimse kendisine dikkat etmez.

- Cümle içinde ara sözleri ve ara cümleleri ayırmak için konur:

Örnek

Şimdi, efendiler, müsaade buyursanız, size bir sual sorayım.

- Tırnak içinde olmayan aktarma cümlelerinden sonra konur:

Örnek

- Datça'ya yarın gideceğim, dedi.
- Bugünlerde başımı kaşımaya vakit bulamıyorum, dedi.
- Yanıma yaklaşıp usulca, bu kadına güvenme, dedi.

- Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için konur:

Örnek

Saniye Hanımefendi, merdivenlerde oğlunun ayak seslerini duyar duymaz, hastretlisini karşılamaya atılan bir genç kadın gibi, koltuğundan fırlamış ve ona kapıyı kendi eliyle açmaya gelmişti.

- Cümlede özel olarak vurgulanması gereken öğelerden sonra konur:

Örnek

Mete'nin başarı öyküsünü, yetmiş yaşındaki anneannesinden dinliyoruz.

**5070 SAYILI ELEKTRONİK İMZA
KANUNU****BİRİNCİ KISIM****Amaç, Kapsam ve Tanımlar****Amaç**

Bu Kanunun amacı, elektronik imzanın hukukî ve teknik yönleri ile kullanımına ilişkin esasları düzenlemektir.

Kapsam

Bu Kanun, elektronik imzanın hukukî yapısını, elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarının faaliyetlerini ve her alanda elektronik imzanın kullanımına ilişkin işlemleri kapsar.

Tanımlar

Bu Kanunda geçen;

- Elektronik veri: Elektronik, optik veya benzeri yollarla üretilen, taşınan veya saklanan kayıtları,
- Elektronik imza: Başka bir elektronik veriye eklenen veya elektronik veriyle mantıksal bağlantısı bulunan ve kimlik doğrulama amacıyla kullanılan elektronik veriyi,
- İmza sahibi: Elektronik imza oluşturmak amacıyla bir imza oluşturma aracını kullanan gerçek kişiyi,
- İmza oluşturma verisi: İmza sahibine ait olan, imza sahibi tarafından elektronik imza oluşturma amacıyla kullanılan ve bir eşi daha olmayan şifreler, kriptografik gizli anahtarlar gibi verileri,
- İmza oluşturma aracı: Elektronik imza oluşturmak üzere, imza oluşturma verisini kullanan yazılım veya donanım aracını,
- İmza doğrulama verisi: Elektronik imzayı doğrulamak için kullanılan şifreler, kriptografik açık anahtarlar gibi verileri,
- İmza doğrulama aracı: Elektronik imzayı doğrulamak amacıyla imza doğrulama verisini kullanan yazılım veya donanım aracını,
- Zaman damgası: Bir elektronik verinin, üretildiği, değiştirildiği, gönderildiği, alındığı ve / veya kaydedildiği zamanın tespit edilmesi amacıyla, elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı tarafından elektronik imzayla doğrulanan kaydı,
- Elektronik sertifika: İmza sahibinin imza doğrulama verisini ve kimlik bilgilerini birbirine bağlayan elektronik kaydı,
- Kurum: Telekomünikasyon Kurumunu ifade eder.

P
E
G
E
M

A
K
A
D
E
M
İ

İKİNCİ KISIM**Güvenli Elektronik İmza ve Sertifika
Hizmetleri****BİRİNCİ BÖLÜM****Güvenli Elektronik İmza, Güvenli
Elektronik İmza****Oluşturma ve Doğrulama Araçları****Güvenli elektronik imza**

Güvenli elektronik imza;

- Münhasıran imza sahibine bağlı olan,
- Sadece imza sahibinin tasarrufunda bulunan güvenli elektronik imza oluşturma aracı ile oluşturulan,
- Nitelikli elektronik sertifikaya dayanarak imza sahibinin kimliğinin tespitini sağlayan,
- İmzalanmış elektronik veride sonradan herhangi bir değişiklik yapıp yapılmadığının tespitini sağlayan elektronik imzadır.

Güvenli elektronik imzanın hukukî sonucu ve uygulama alanı

Güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı hukukî sonucu doğurur.

Kanunların resmî şekle veya özel bir merasime tabi tuttuğu hukukî işlemler ile banka teminat mektupları ve Türkiye'de yerleşik sigorta şirketleri tarafından düzenlenen kefalet senetleri dışındaki teminat sözleşmeleri, güvenli elektronik imza ile gerçekleştirilemez.

Güvenli elektronik imza oluşturma araçları

Güvenli elektronik imza oluşturma araçları;

- Ürettiği elektronik imza oluşturma verilerinin kendi aralarında bir eşi daha bulunmamasını,
- Üzerinde kayıtlı olan elektronik imza oluşturma verilerinin araç dışına hiçbir biçimde çıkarılamamasını ve gizliliğini,
- Üzerinde kayıtlı olan elektronik imza oluşturma verilerinin, üçüncü kişilerce elde edilememesini, kullanılamamasını ve elektronik imzanın sahteciliğe karşı korunmasını,